

Frankfurt, innen

Konrád György azt mondta a Magyar Hírlapban, nem szó szerint, de a lényege, hogy a Frankfurter Könyvvásár inkább a kiadók bulija, mintsem az íróké, az íróknak az a legjobb, ha ül a fenékén és ír, mert itt csak azt látja, hogy rajta kívül több ezer író van még, így hát ő nem is olyan lényeges.

Alapvetően a legtöbb, médiában megszólaltatott frankfurti résztvevő hasonló véleményen volt, bár hozzátéve valamit az esemény fényéről, mert hát azért mégse a magyar irodalom kivégzésén kellett szerepet vállalnia, hanem inkább annak fényezésén, ami viszont elviekben öntömjén illatú, ebből pedig ritkán kér a magányosan dolgozó szerző, vagyis hát kér valamit, épeszű kritikát és helyet, megilletőt.

Aztán gondolhatjuk azt is, hogy a kiadókon keresztül azért közvetve az írók bulija is ez, amelyben a kiadói marketing és a szerző megélhetése lebilincselően szorosan összefügg, főképp a hazai forint/irodalom elenyészően kicsiny hányadosának tekintetében, ami, ugye, egyben a szellemunka helyi értéktelenségét, illetve az arra való „piaci igény” törpeségét is mutatja.

Akkor, ha közvetve is, miért érezné rosszul magát a frankfurti magyar szerző, túl azon, hogy a világban sok a szerző (ami azért tapasztalati úton másféle önvédelmi hideglelés, mint mondjuk puszta elképzelni). Szóval, hogy miért? Mert föntiekből azért mégis úgy tűnik, hogy a magyarénál ötször nagyobb könyvpiac kapujában áll, és szinte hallja az angyali pusmogást, hogy beeresszék, vagy se. Szóval, helyzete reményteljes is lehet.

Csakhogy az író (szerző) nem csak erre kíváncsi, vagyis lényegében nem erre kíváncsi. Hanem ugyanarra, amire itthon is. Pontosan: ellesni azt a titkos pillanatot, amikor az olvasó (vagy egy kiadói ember), hozzár, megfogja a könyvét, föllapozza és beleolvas. Azt várja az író, hogy legalább egy pillanatra lássa, hogy a munkája (műve), egy kicsi időre itt a nagy nyilvánosság előtt, s mégis a stand előtt álló olvasó mikrovilágában megelevenedik. Azt szeretné érezni, hogy ha nem anyagilag, de legalább „funkcionálisan” megérte dolgozni. Ez pedig nem nagy ügy, nem csak az író van ezzel így, épeszű ember szereti látni a munkája értelmét.

Szóval, ez hiányzik itthon, Frankfurtban, mindenütt, ez, az olvasó.

Podmaniczky Szilárd

Protestáns napok Szegeden

Munkatársunktól

A reformáció ünnepéről való megemlékezés keretében idén október 27-én kezdődik Szegeden a hagyományos protestáns napok rendezvénysorozata. A program szerint öt helyszínen tartanak igehirdetést, a következők szerint.

Október 27-én, szerdán este 6 órakor: Baptista este (Baptista imaház, Hét vezér utca 5.). Igét hirdet Sipos Ete Zoltán református lelkipásztor. Este fél 7-kor a Kálvin téri református templom nagytermében ökumenikus ifjúsági bibliaóra, szeretetvendégséggel.

Október 28-án, csütörtökön este 6 órakor: Református este (Honvéd téri református templom). Igét hirdet Kübler János baptista lelkipásztor. Utána Bach, Händel,

Vjvaldi zeneművek hangzanak el Szöllősy József hegedűművész szervezésében.

Október 29-én, pénteken este 6 órakor: Metodista este (Metodista imaház, Londoni körút. 30.). Igét hirdet Sztupkai Mihály metodista lelkipásztor.

Október 30-án, szombaton este 6 órakor: Evangélikus este (Evangélikus templom, Tisza Lajos körút. 16.). Igét hirdet Kereskényi Sándor református lelkipásztor.

Október 31-én, vasárnap este 6 órakor: Reformációi emlékünnepély (Kálvin téri református templom). Igét hirdet dr. Bartha Tibor református lelkipásztor. Solus Christus ma címmel ünnepi előadást tart Cserháti Sándor evangélikus lelkipásztor. Az ünnepi alkalom ökumenikus úrvacsoraosztással zárul.

Néhány napja már beszámoltunk arról, hogy tízenegy szegedi Széchenyi-díjas akadémikus nyílt levélben kérte az országgyűlés tagjaitól, kezdeményezzék a költségvetés előirányzatainak módosítását, és biztosítsák a tudományos kutatás legalapvetőbb gondjainak enyhítéséhez feltétlenül szükséges 2,5-3,5 milliárd forintost többletösszeget. Az akadémikusok kérését a miniszterelnök is jogosnak ítélte.

A szegedi akadémikusok által kért pénzt elsősorban a kutatóintézetek és az egyetemi kutatóhelyek alapellátásának szinten tartására, illetve az el-

Orbán Viktor igazat adott az akadémikusoknak

Több pénz jut a fejlesztésre

fogadott OTKA-pályázatok teljesíthetőségének biztosítására fordítanak. A nyílt levél egyik kezdeményezője, dr. Dudits Dénes, az MTA Szegedi Biológiai Központjának főigazgatója elmondta: azért fordultak az országgyűléshez, mert a költségvetési javaslat ismeretében nem látták teljesíthetőnek azt a korábban több párt által tett ígéretet, hogy a kutatásfejlesztés támogatása 2002-ig eléri a GDP 1,5 százalékát. Dudits Dénes szerint amennyiben a jövő évben nem emelkedik az erre a területre

Az Izabella hídig nyújtózkodott a lecsó illata... Konzervgyári nosztalgia

Vajon hányszor kezdődött így a mondat szombat este: „Emlékszel még...?” (Fotó: Nagy László)

Vacsoraesten találkoztak egymással a szegedi konzervgyár egykori dolgozói az elmúlt szombat. Az üzem klubjában több, mint százán idézték föl emlékeiket, azt a régi gyárat, ami egykoron Szeged egyik legnagyobb munkahelyeként nyaranta kétezer dolgozót is foglalkoztatott...

Én bizony még emlékszem a gumicsizmás asszonyokra, akik fojtogató gőzben dolgoztak három műszakban. És emlékszem a targoncák volánját tekerők harsány kiabálására, a gyárkapu előtt sorakozó, platójukon gyümölcsele, zöldséggel „bejelentkező” autók hosszú sorára, a lecsó Izabella hídig nyújtózkodó illatára, az üzemi konyha zöldborsólevesének ízére, a befőttek lapkáját futószalag mellett órákon át kopogtatók tekintetére, és emlékszem a bálák mögé bújó, őszibarackot majszó diákok maszsatos képére is.

Ez volt kérem egykoron a konzervgyár – legalábbis egy kisdíák szemével meglesve. Nekünk, szegedi iskolásoknak pedig jutott időnk leleskelni, hiszen aligha volt olyan tanintézet Szegednek, ahonnan évente legalább egyszer, még ha csak egyetlen osztály is, de ne próbált volna ki, milyen is a meló a „lecsóban”. S ott vol-

tak, ugyebár, a nyarak, amikor izzasztó „szezonban” akár 5-6 forintos órabért is fizettek a szorgosabb tiniknek Szeged egyik legnagyobb gyárában.

Mert bizony a Szegedi Konzervgyár egyike volt azoknak a nagyüzemeknek, ahol ezernél többen kaptak fizetést havonta. De előfordult olyan is, hogy egy-egy júliusban a kettőezret is elérte a konzervgyári dolgozók száma. Ezt az adatot pedig elmúlt szombatunkon tudatták velem a Szegedi Konzervgyár Kft. üzemi klubjában, ahol a gyár egykori dolgozói rendezték nosztalgiaestjüket. Több mint százán ültek a vacsorához megterített asztalok mellé, én pedig sorra faggattam a konzervgyár obsitosait, hátha sikerül megfejtenem egy titkot.

Mert hogy valami titoknak csak kell rejtőzködni valahol – véltem a zsi-bongó, csupa mosoly tömegben –, ha ezért a gyárért szinte minden, nosztalgiahoz gyűlekező vendég hosszú évtizedeket áldozott életéből. *Hidvégi Béláné*, az üzemi konyha vezetője (s az est egyik szervezője) 1971-ben kezdte itt a munkát népművelő könyvtárosként, s ma is aktív dolgozó. *Halmos Gábor*, aki szintén sokan tett azért, hogy a régi konzervgyáriak, ha csak egy estére is, de újra egymásra találjanak, 41 és fél évig munkálkodott a rókusi gyárban, nyugdíjba vonulásáig. *Molnár Jenő* 1948-ban segédmunkásként vette föl első fizetését a szegedi konzervben, majd számviteli csoportvezetőként ment nyugdíjba a nyolcvanas

évek közepén. De a gyártól elszakadni nem tudott. Hat plusz évet „húzott le” konzervesként 1991-ig. *Benk Lászlóné* is évtizedekig volt a konzervgyár alkalmazottja, s meg ne feledkezzünk a konzervesekek egyetlen világ bajnokáról, *Tompáné Pannikáról* se, aki 1953-tól 1992-ig dolgozott a gyárban, s szabad idejében kétszer is a világ legjobb tekézőjének bizonyult. De – mint szombat este föl idézte a hetvenes évek vereseit – még a legnagyobb sportikerek idején se jutott eszébe, hogy megváljon a „Szekó”-tól. S találkoztam szombatunk olyan konzervessel is, mint *Kardos Ernő*, a gyár egykori főmérnöke, vagy *Huszár Irénke*, aki hosszú évekig a békéscsabai konzervgyár igazgató asszonya volt. Mindketten több évtizede elkerültek már Szegedről, de a mostani konzervgyári ünnepre örömmel látogattak el újra az üzembe.

És most kellene, ugye, beszámolnom arról, milyen sikerrel is jártam titokfejtés ügyében. Nos, eme bizonyos titokról senki nem beszélt nekem. Annál többen szóltak a gyár, a munkahely szeretetéről, olyan dolgozói közösségről, ahol a munkatársak egymás vigasztalva vitatták meg napi gondjaikat. Volt aki így fogalmazott: mindannyian úgy éreztük, tettünk valamit a gyár gyarapodásért. Beszélgettem olyan egykori konzervessel, aki azt mondta: ebbe a gyárba akkor is bejötték a dolgozók, ha térdig ért a hó, mert szeret-

tek itt dolgozni. *Rósa László*, a szegedi konzervgyár egykori igazgatója pedig úgy vélekedett: talán azzal is magyarázható a munkahely iránti ragaszkodás, hogy jó volt a vezetők és a beosztottak közötti kapcsolat, s az alkalmazottak hosszú éveken át azt érezték: fejlődik a gyár.

– De ne feledkezzünk meg arról sem – említette a direktor –, hogy nyolcvanas években a munkásait egyik legjobban megfizető nagyüzem volt a városban a szegedi konzervgyár. Nem véletlenül: 1983 és 1989 között például megötszöröződött a nyugati piacokra szállított áruk értéke, 2 millió dollár helyett már 10 millió dollár bevételt könyvelhettünk el.

Ma pedig...?

Erről már szóljon *Kiss Pál*, aki 1966 óta a gyár alkalmazottja, s jelenleg műszaki főmunkatársként dolgozik.

– Rendszerváltáskor nagyot fordult a világ a mi gyárunkkal is. Úgynevezett szovjet piacainkat elvesztettük, emiatt radikálisan csökkenteni kellett a dolgozói létszámot is. Jelenleg 260-an dolgoznak a Szegedi Konzervgyár Kft.-nél, s az egykori zöldség- és gyümölcs-feldolgozás már csak emlék. Napjainkban hústermékeink eladásával igyekszünk nyereséget elérni. S nagyon bízunk abban, hogy ha már nem is lesz soha akkora a szegedi konzervgyár, mint egykor volt, azért a konzervtermelés még sok évig nem szűnik meg e nagy múltú üzemben.

Bátyi Zoltán

Emléktábla - jövőre

Munkatársunktól

A MEFESZ egykori alapítói, valamint a Magyar Politikai Foglyok Szövetsége Csongrád megyei Elnöksége azzal a kéréssel fordult a József Attila Tudományegyetem vezetéséhez, hogy „a szegedi egyetemi ifjúság 1956-os politikai tisztánlátásának és bátorságának mementójaként” az egyetem helyezzen el emléktáblát az Ady téri épület falára az október 23-i ünnep alkalmából. Az egyetem és dr. Mézsaáros Rezső rektor örömmel fogadta a kezdeményezést, de az Egyetemi Tanács a kéréssel kapcsolatban arra az álláspontra helyezkedett, hogy az emléktáblát helyesebb jövőre, az egységes Szegedi Tudományegyetem megalakulása után elhelyezni, hiszen 1956-ban nemcsak a JATE diákjai, hanem a teljes szegedi egyetemi ifjúság részt vett a forradalmi eseményekben. Jövőre pedig már a Szegedi Tudományegyetem hallgatói közössége állíthat emléket az egykori diákoknak.

Evangéliumi esték

Munkatársunktól

Fila Béla nyugdíjas egyetemi tanárt látják vendégül ma 19 órától az alsóvárosi ferences kolostorban a Ferences Evangéliumi esték sorozatának keretében. *Fila Béla* „Zarándoklás a szó forrásához” címmel tart előadást.

Kübekházi verseny

Munkatársunktól

Vers- és mesemondó versenyt rendeztek október 23. tiszteletére a kübekházi iskolában. A közszé övodásai és általános iskolái részvételével számos érdeklődő előtt megtartott bemutatón négy kategóriában hirdettek győzteseket.

Az övodások versmondó versenyében: 1. Balogh Tamás, 2. Zádori Alexandra, 3. Hári Kata. Az általános iskola alsó tagozat versmondó versenyében: 1. Gráfi Máté, 2. Kovács Nóra, 3. Nyemcsók Csilla. Az általános iskola felső tagozat versmondó versenyében: 1. Bakos Csilla, 2. Czákó Brigitta, 3. Erdődi Ágnes. A mesemondó kategóriában: 1. Sulyok Beatrix, Geló Nikolett, Gógán Timea, Doktor Emerencia, 2. Bastos Réka. A versenyt, amelynek Bali Nándor helyi képviselő révén 10 éves hagyománya van Kübekházán, idén Solymosi Lajosné pedagógus rendezte.

nálói szférába – véli Dudits Dénes.

A professzor szerint a kormányfőnek abban is igaza volt, hogy prioritásokat kell megszabni. – A prioritásokat azonban nem az alapvetési szinten kell meghatározni, hanem abban a tekintetben, hogy milyen eredmények kerüljenek át a gyakorlati életbe, az egészségügybe, a mezőgazdaságba, vagy a környezetvédelembe – mondja Dudits Dénes, aki szerint a kutatásfejlesztési prioritásokat a gazdasági és pénzügyi prioritásokból kell levetetni. A professzor úgy véli, emellett leginkább a kutatások koordinálását kellene megoldani, ami jelenleg nem működik.

Hegedűs Szabolcs